

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2017. október 18.

TÖRTÉNELEM

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2017. október 18. 8:00

I.

Időtartam: 100 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Fontos tudnivalók

Egyértelmű válaszokat adjon, egyértelmű jelöléseket alkalmazzon – javítás esetén is!

Válaszaiban **a lényeg** megfogalmazására törekedjen, **ne lépje túl a rendelkezésre álló kipontozott helyet!**

Csak annyi válaszlelemet írjon, amennyit a feladat kér! (Ha többet ír, a beírás sorrendjében értékeljük válaszait.)

Kérjük, **kék színű** tollat használjon!

A feladatok megoldásához tartsa szem előtt az alábbi javaslatokat!

- Olvassa el figyelmesen a feladatokat!
- Kövesse figyelmesen a feladatlap utasításait!
- Tudatosítsa, hány részfeladatból áll a feladat, és oldja meg az összeset!
- Tanulmányozza a feladatokhoz kapcsolódó forrásokat (kép, ábra, szöveg, térkép)!
- Válaszait gondos mérlegelés után, lehetőleg javítás nélkül írja le!
- Ügyeljen arra, hogy a személyek, topográfiai adatok és fogalmak csak **pontos helyesírással** értékelhetők!

Eredményes munkát kívánunk!

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

I. EGYSZERŰ, RÖVID VÁLASZT IGÉNYLŐ FELADATOK

1. A feladat az antik görög kultúrához kapcsolódik.

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével! (Elemenként 0,5 pont.)

A) „Amióta a [játékokról] folyamatos feljegyzéseket vezetnek, először csak a futóversenyek győzteseit díjazták, és ebben a versenyszámban először az éliszi Koroibosz győzött. Igaz, Koroibosznak [a játékok helyszínén] nincsen szobra, de síremléke megtalálható Élisz határvidékén. Később, a tizenegyedik [játék] alkalmával bevezették a kettősfutást, s ebben a piszai Hüpénosz nyerte el a vadolajfa koszorút, míg legközelebb [a következő játékokon] a hosszútávfutásban a lakedaimóni Akanthosz győzött.” (Pauszaniasz: Görögország leírása)

B) Görög vázákép, Kr. e. V. század

C) A kocsiverseny győztesei

Kr. e. 472	Argosz polisz
Kr. e. 416	Alkibiadész athéni hadvezér
Kr. e. 396	Küniszka spártai hercegnő
Kr. e. 356	II. Philipposz makedón király

A források a leghíresebb ilyen jellegű játékokról tudósítanak. Nevezze meg a játékok helyszínét és az első feljegyzett időpontját!

a) Helyszín: .....

b) Évszám: .....

c) Hány év telt el az A) forrásban szereplő Hüpénosz és Akanthosz győzelme között?

..... év

Válassza ki az állításokat igazzá tevő befejezéseket! Karikázza be a helyes befejezés sorszámát!

d) Az utolsó játékokra Kr. u. 393-ban került sor, mert ...

1. a versenyek helyszíne a görög kultúrát megvető frankok uralma alá került.
2. mert a kereszténnyé vált római császár pogány kultuszként betiltotta.
3. mert a főváros áthelyezésével a középkori olimpiákra már máshol került sor.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

e) A versenyre ...

1. vallási eseményként a szigorú szabályok és az illő, díszes öltözet volt jellemző.
2. csak meztelenül lehetett versenyezni, és kevés szabályt írtak elő.
3. már az ókorban komoly sportszeripar települt rá.

f) Nagy Sándor koráig ezeken a versenyeken csak szabad görög polgárok vehettek részt, ...

1. ezért itáliaiak, makedónok és más barbárok semmilyen formában sem indulhattak.
2. tehát csak arisztokrata származásúak versenyezhettek.
3. így nők a tényleges fizikai küzdelmekben nem vehettek részt.

g) Győztesnek ...

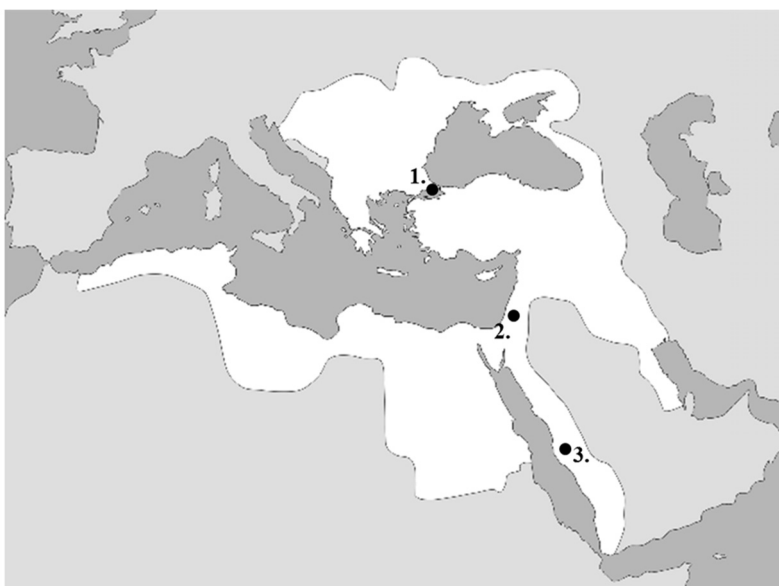
1. csak az első helyezett számított, akinek rendszerint szobrot állítottak a versenyek helyszínén.
2. a legtöbb érmet gyűjtő polisz csapata számított, akiket olajággal megkoszorúztak.
3. az első helyezett egyén vagy csapat számított, akikhez dicsérő verset írtak.

h) A kocsiverseny szabályai eltértek a többi sportétól, ...

1. mert ezeket más helyszínen, a Circus Maximusban tartották.
2. mert ezeken jellemzően nem görög lovasnépek versenyzői indultak.
3. mert ezeken nem a hajtó, hanem a kocsi tulajdonosa számított versenyzőnek, és így győztesnek.

4 pont	
--------	--

**2. A feladat az Oszmán Birodalom történetéhez kapcsolódik.
Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!**

A) Az Oszmán Birodalom 1600 körül

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Döntse el, melyik, a térképen sorszámokkal jelölt városra igazak az állítások! Írjon X jelet a táblázat megfelelő mezőibe! Egy sorba csak egy X jelet írjon! (Elemenként 0,5 pont.)

Állítás	1.	2.	3.	Egyik sem
a) Ez a város volt a birodalom uralkodó vallásának legszentebb helye.				
b) Ez a város három vallás szent helye is volt, melyek közül a legősibbnek a temploma teljes pompájában még a XVI–XVII. században is itt állt.				
c) Ez a város az oszmán hódítás előtt és után is egyszerre számított világi és vallási, egyházi hatalmi központnak.				

d) Melyik évben foglalták el az oszmánok a térképen 1. számmal jelölt várost? (0,5 pont)

Évszám: .....

B) Szulejmán arcképe, melyet propaganda-célokra, európai terjesztésre szánt. Fején a Velencében rendelt négyes korona

C) Pápai címer Szent Péter kulcsaival és a tiarával (hármaskoronával)

e) Fogalmazza meg a két kép összevetésével, milyen hatalmi törekvést nyilvánított ki Szulejmán a B) jelű kép terjesztésével! (1 pont)

.....

f) A Velencei Köztársaság – több háborús konfliktus ellenére – általában kereste az együttműködést az Oszmán Birodalommal. Fogalmazza meg a térkép segítségével ennek konkrét gazdasági okát! (1 pont)

.....

4 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

**3. A feladat a magyarországi Anjou-korhoz kapcsolódik.
Oldja meg a feladatokat a forrás és ismeretei segítségével!**

„Legkedvesebb ősünknek és elődünknek, András király úrnak előbb említett [...] oklevelét, a benne leírt minden szabadsággal együtt elfogadván, magunkévá tevén és jóváhagyván kivéve egyedül ugyanazon kiváltságlevélből az előbb említett módon kirekesztett egyetlen cikkelyt. [...] Éppen ellenkezőleg: egyáltalán ne legyen joguk ezt megtenni, hanem birtokaik a jog szerint és törvényesen, tisztán és egyszerűen, minden ellentmondás nélkül legközelebbi atyafiaikra, nemzetségeikre háramoljanak.” (I. Lajos törvénye)

a) Melyik évben adták ki a forrásban említett (aláhúzással jelölt) oklevelet? (0,5 pont)

.....

b) Nevezze meg szakkifejezéssel az idézett törvényben szereplő új szabályozást! (0,5 pont)

.....

c) Fogalmazza meg az I. Lajos által eltörölt, régebbi szabályozás lényegét! (1 pont)

.....

Az I. Lajos által bevezetett új rendelkezés két lehetséges oka a köznemesi birtokállomány védelme, illetve a királyi birtokállomány utánpótlásának biztosítása volt.

Magyarázza meg, hogyan biztosította az új szabályozás ezt a két célt! (Elemenként 1 pont.)

d) Az új szabályozás védte a köznemesi birtokállományt, mert .....

.....

e) Az új szabályozás biztosította a királyi birtokállomány utánpótlását, mert .....

.....

4 pont	
--------	--

**4. A feladat a francia abszolutizmus történetéhez kapcsolódik.
Oldja meg a feladatokat a forrás és ismeretei segítségével!**

„Nem nehéz megteremteni ezt a manufaktúrát, úgyszintén növelni a gépek számát is [...], mivel ezeket az anyagfajtákat már gyártják, s ezek nagy keresetnek örvendenek; a 30%, ami a flandriai manufaktúrák készítményeire van kivetve, lehetetlenné teszi ezek behozatalát – így igen könnyű lesz saját készítményeink terjesztése. [...]

Meg kell vizsgálni a velük kötött szerződéseket, s különösen a legutóbbit, melynek értelmében 40 ezer livres-t adtam nekik, amikor megnősültek; ezt az összeget azzal a feltétellel adtam kölcsön boldogult apjuknak, hogy 120 gépet állít be, melyek természetesen két műszakban dolgoznak. [...]

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Erőfeszítéseket kell tenni arra, hogy Le Havre-ban legyenek hajók, amelyek képesek árut szállítani [...] Portugáliába és Spanyolországba, s biztosítani kell őket, hogy a király hadihajókat fogadni elkísérésükre. Fontolóra kell venni Derier és Gelet intendáns [királyi megbízott] urakkal együtt azt is, hogyan lehetne könnyen hajózhatóvá tenni a Scarpe folyót, megteremteni a hajózást Douai-tól Lille-ig, s alkalmassá tenni a kocsitakat a szállítás megkönnyítésére." (*Colbert francia miniszter utasításai, 1667*)

a) Nevezze meg szakkifejezéssel a forráshoz köthető gazdaságpolitikát! (0,5 pont)

.....

b) Fogalmazzon meg a forrás alapján három konkrét gazdaságpolitikai eszközt, amellyel Colbert elő akarta segíteni a manufaktúraipar fejlődését! (Elemenként 1 pont.)

- .....

- .....

- .....

c) Karikázza be az igaz állítás sorszámát! (0,5 pont)

1. Franciaország a korszakban lemaradt Anglia és Hollandia mögött a gőzgépek előállításában, ezért volt szükség Colbert intézkedéseire.
2. Colbert intézkedései a hazai fogyasztók számára rövid távon kedvezőtlenek lehettek, hiszen emelhatték az árakat.
3. Colbert fiziokrataként, a szabadkereskedelem érdekében le akart bontani minden ezzel ellentétes állami szabályozást, pl. a monopóliumokat.

4 pont	
--------	--

**5. A feladat Bethlen Gábor uralkodásához kapcsolódik.
Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!**

A) „Tárháza [kincstára] valamit gyarapodni kezde, az Isten tiszteletire nézendő szorgalmatos gondja után székeshelyén [...] nagy friss, fejedelmi pompás épületű házakat építtetett vala [...]. Fiscus jószágában [kincstári birtokokon] való majorkodásokra, oeconomiára [gazdálkodásra], jó gondviselőket, udvarbírákat állítatván mindenütt, a sóaknák, arany-, ezüst-, kéneső- [higany] és rézbányáknak [...] műveltetésekre messzűnően is nagy költséggel azokhoz jó értő tudós főmestereket hozatott vala. [...] Az országba idegen országokból nagy költséggel mindenféle jó mesterembereket, kőműveseket behozat vala, Morvaországból az új keresztyének közül majd kétszázig való mindenféle jó mesterembereket.” (*Szalárdi János Siralmas magyar krónikája, 1662*)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

B) Bethlen Gábor jövedelmei	
Exportmonopóliumok*	270 ezer aranyforint
Fejedelmi birtokok és regálék	250 ezer aranyforint
Jobbági és városi adók	80 ezer aranyforint
<i>Összesen</i>	<i>600 ezer aranyforint</i>

* Kizárólagos jog néhány termék kivételére

a) Melyik városban volt Bethlen Gábor székhelye? (0,5 pont) .....

b) Fogalmazza meg, mely konkrét jogcímenek szerzett fejedelmi bevételek növekedtek az A) jelű forrás aláhúzott részében leírt intézkedés következtében! Két válaszleletet írjon! (Elemenként 1 pont.)

- .....

- .....

Karikázza be feladatrészenként az állításokat igazá tevő befejezések sorszámát! (Elemenként 0,5 pont.)

c) A kincstári birtokokon való gazdálkodás azért volt különösen jelentős, mert ...

1. a vetésforgó bevezetése jóval nagyobb szakértelmet követelt meg.
2. Bethlen nagy kiterjedésű fejedelmi birtokokkal rendelkezett, majd később ezeket újabbakkal gyarapította.
3. uralkodása idején kezdődött el az európai munkamegosztás és ezzel a majorság növelése.

d) A forrásban említett új keresztyének ...

1. a Habsburgok által elűdözött katolikusok lehettek.
2. a fogságba esett és ott keresztény hitre tért muzulmánok lehettek.
3. egy Európa-szerte üldözött protestáns kisebbség tagjai, az újrakeresztelők lehettek.

e) Bethlen gazdaságpolitikája emlékeztet a merkantilista elvekre, ...

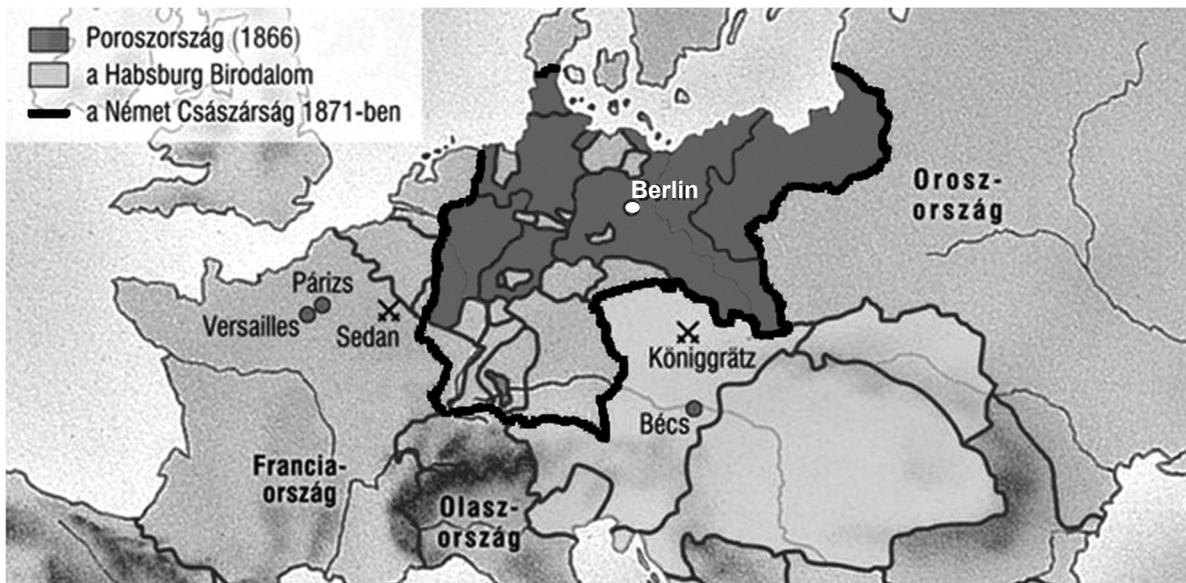
1. bár Bethlen évtizedekkel azok nyugat-európai megjelenése előtt uralkodott.
2. mert a nyugaton egyetemre járt magyar diákok megismertették Erdéllyel a modern gondolatokat.
3. hiszen mindkét esetben a fejlett manufaktúraipar árukivitele volt a legfőbb bevételi forrás.

4 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

**6. A feladat az egységes Németország születésével kapcsolatos.
Oldja meg a feladatokat a térkép vázlat és ismeretei segítségével!**

Az egységes Németország születése

a) Hol és mikor került sor arra a csatára, amelynek eredménye egyértelművé tette, hogy a német egység a Habsburg-kézen lévő területek kizárásával fog megszületni?
(Elemenként 0,5 pont.)

A település neve: ..... Évszám: .....

b) Karikázza be a felsorolt állítások közül annak a kettőnek a sorszámát, amelyik következménye volt az Északnémet Szövetség Franciaország feletti győzelmének!
(Elemenként 0,5 pont.)

1. Poroszország szembekerült a Habsburg Birodalommal.
2. A porosz királyt német császárrá koronázták.
3. Németországhoz csatolták Elzász-Lotaringiát.
4. Franciaországban megbukott a harmadik köztársaság.
5. Nagy-Britannia szövetségre lépett Németországgal.

Nevezze meg azokat az államokat, amelyekre a leírás vonatkozik! (Elemenként 1 pont.)

c) Poroszország törekvéseivel szemben jóindulatú semlegességet tanúsított, mert Ausztria meggyengülésétől balkáni befolyásának növekedését várta.

.....

d) Szövetségre lépett Poroszországgal, így növelni tudta területét Ausztria rovására.

.....

4 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

7. A feladat a reformkori Magyarország történetével kapcsolatos. (komplex tesztfeladat)
Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!

A) „Kötelességünknek tartjuk nyilván s világosan kijelölni azon tárgyak főbjeit, miknek minél előbbi létrehozását, [...] a hon javára múlthatlanul szükségesnek hisszük.

Ezek a következők: [...] az úrbéri viszonyoknak kármentesítés mellett kötelező törvény általi megszüntetése.” (Ellenzéki Nyilatkozat)

B) „A robot [...] [léte] még nagyobb figyelmet érdemel, s azon kárt, mely belőle háramlik, éppen oly bajosan tagadhatni, mint azt, hogy $2 \times 2 = 4$. [...] S ki nem tapasztalta, [...] hogy azon munkát, melyet egy egész [telkes] jobbágy rossz ekéjével, [törékeny] szekerevel, gyenge marhájával 52 nap, vagy ügyetlen cselédje s gyenge korú gyermeki által 104 nap tud végezni, maga béresivel, jó szerszámmal s erős marhával [...] a mondott idő egyharmad része alatt nem vihette volna végbe!” (Széchenyi István: Hitel)

C) „Gondoljuk meg nálunk az arisztokrácia [nemesség] tagjai legnagyobb részben falukon, az adózók közt elszórva laknak. Már, Tekintetes Rendek, egy pár százezernek kilenc millió közt csendességben élni: ez bizony a milliók jóakaratótól függ [...], e jóakaratot a kölcsönös bizalom teremtheti. [...] De bizodalom lehet-e oly emberek közt, kik úr és szolga viszonyában állnak egymáshoz? [...] Hazánk történeteiben a példák borzasztóbbak, mint akárhol.” (Kölcsey Ferenc beszéde az első reformországgyűlésen, 1834)

D) „A magyar nemes részese a törvényhozó hatalomnak, s földbirtoki jussal bír; a magyar nemest törvény útján kívül, személyében és vagyonában még a király sem háborgathatja; tulajdonával szabadon élhet [...]. De kérdem én, mit veszít mindezen igazából a magyar nemes, ha törvény által azt nyilatkoztatnák: hogy a magyar parasztot személyében s vagyonában törvény útján kívül szintén senki sem háborgathatja, hogy ő is birtoki tulajdonnal bír, hogy ő is tagja a nemzetnek [...]? Ennek királyra s nemesre egyéb befolyása nem lenne annál, hogy most csak hatszázezer ember őrzi az alkotmányt melynek feltartása királyt s polgárt egyaránt érdekli, akkor ellenben tízmillió ember őrzené.” (Kossuth Lajos írása, 1833)

a) Tegye időrendbe a forrásokat! Írja a források betűjelét a következő táblázatba!

A legkorábbival kezdje! (1 pont)

1.	2.	3.	4.

b) A reformkori Magyarországon a polgárság aránya néhány százalék volt. Nagyjából mekkora lehetett a jobbágyság aránya? Karikázza be a helyes válasz sorszámát! (1 pont)

1. 55–60 %

2. 70–75 %

3. 85–91 %

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

c) Nevezze meg szakkifejezéssel az A) betűjelű forrásban aláhúzott követelést! (1 pont)

.....

d) Nevezze meg azt a középkori oklevelet, amelyben először jelent meg a D) forrásban aláhúzott jog! (1 pont)

.....

e) Mely idézett forrásokhoz köthetők leginkább Petőfi Sándor „A nép nevében” című versének következő részletei? Írja a forrás betűjelét a versrészlet után! (Elemenként 0,5 pont.)

1. „Nem hallottátok Dózsa György hírét? / Izzó vastrónon őt elégetétek, / De szellemét a tűz nem égeté meg, / Mert az maga tűz; ugy vigyázzatok: / Ismét pusztíthat e láng rajtatok!”

A forrás betűjele: .....

2. „Jogot a népnek, az emberiség / Nagy szent nevében, adjatok jogot, / S a hon nevében egyszersmind, amely / Eldől, ha nem nyer új védoszlopot.”

A forrás betűjele: .....

f) Magyarázza meg röviden, saját szavaival, mivel érvelt Széchenyi a jobbágyság fenntartása ellen a B) betűjelű forrásban! (1 pont)

.....

g) Mikor szentesítette az uralkodó azt a törvényt, amelyikben megvalósult az A) forrásrészletben szereplő követelés? (1 pont)

Év, hónap, nap: .....

7 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

8. A feladat a fasiszta Olaszországgal kapcsolatos.

Oldja meg a feladatokat a fasiszta diktatúra kiépüléséhez kapcsolódó források és ismeretei segítségével!

„Azt állítom, hogy a forradalomnak jogai vannak. Hozzáteszem: mint mindenki tudja, azért vagyok itt, hogy megvédjem és a lehető legmesszebbmenőre fokozzam a feketeingesek forradalmát. [...] Ebből a süket, szürke teremből seregemmel egy tábori tanyát csinálhattam volna, szétrombolhattam volna [...]. Mindezt megtehettem volna, de nem akartam megtenni, legalább most, kezdetben nem.” (*Mussolini miniszterelnöki bemutatkozó beszéde*)

a) Mi volt az az esemény, amelyet Mussolini „forradalomnak” nevezett? (1 pont)

.....

b) Melyik évben került sor erre az eseményre? (1 pont) .....

c) Nevezze meg azt az intézményt, amelyiket megfenyegette Mussolini az idézett beszédében! (1 pont)

.....

d) Nevezze meg a modern, demokratikus politikai rendszerek működésének két olyan – a felvilágosodás korában megfogalmazott – alapelvét, amelyeket sértettek a következő törvények! (Elemenként 0,5 pont.)

„A királyi kormánynak 1923. december 31-ig lehetősége van arra, hogy törvényerejű rendeleteket hozzon.”

„A kormányfőt a király nevezi ki és hívja vissza. A kormányfő a királynak tartozik felelősséggel [...]”

(*Törvények az 1920-as évekből*)

1. .....

2. .....

4 pont	
--------	--

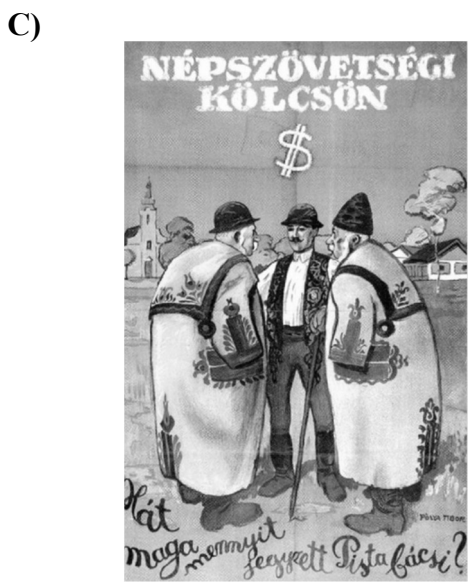
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

**9. A feladat a Horthy-korszak gazdaságtörténetével kapcsolatos.
Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!**

A) „Magyarország kötelezi magát, hogy [...] [megtéríti] mindazokat a károkat, amelyeket a Szövetséges és Társult Hatalmak polgári lakosságában és javaiban szárazföldi, tengeri és légi támadása okozott az alatt az idő alatt, amíg a Szövetséges és Társult Hatalmak bármelyike háborút viselt Magyarországgal [...].” (Békeszerződés)

Korabeli plakát

Korabeli plakát

Korabeli plakát

Korabeli bankjegy

Korabeli pénzérme

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

a) Nevezze meg szakkifejezéssel azt a kötelezettséget, amelyet a Békeszerződés idézett része megfogalmaz! (0,5 pont)

.....

b) Mely pénzügyi jelenségre utal a korabeli bankjegy névértéke? (0,5 pont)

.....

c) Nevezze meg azt az intézményt, amelynek felállításával lehetővé vált az F) betűjelű forrásban bemutatott pénzérme kibocsátása! (1 pont)

.....

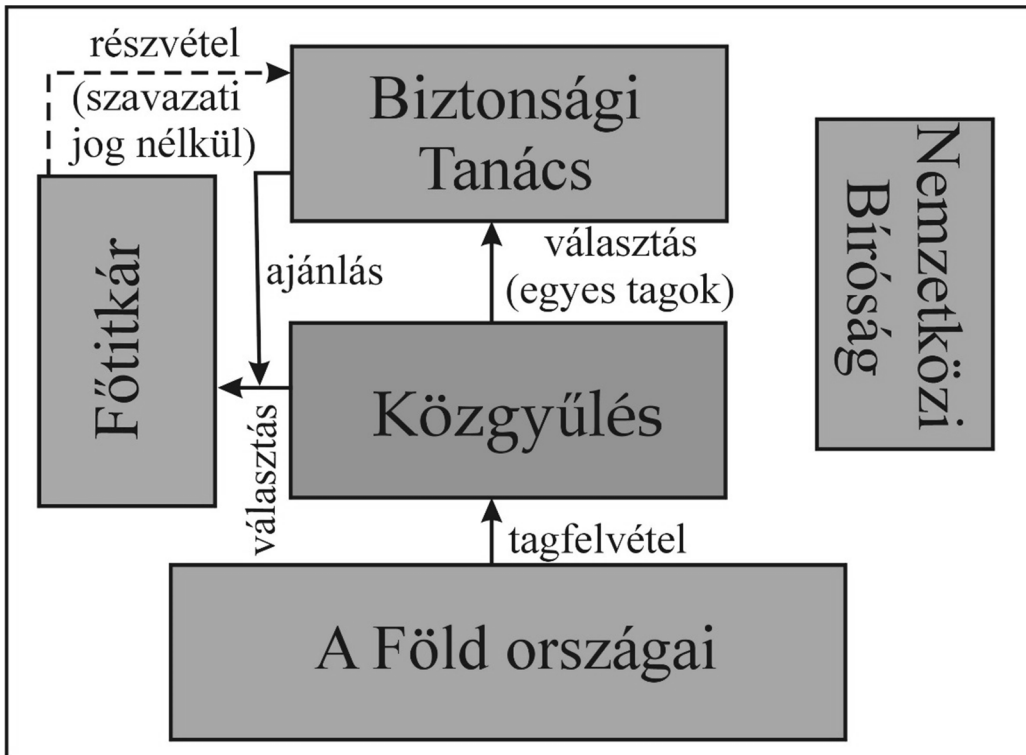
Állapítsa meg, mely forrásokra vonatkoznak a következő állítások! Írja a forrás betűjelét a táblázat megfelelő mezőjébe! Egy sorba csak egy betűjelet írjon! (Elemenként 0,5 pont.)

Állítás	Forrás betűjele
d) Magyarország külpolitikai elszigeteltségének enyhülésével függött össze.	
e) A határon túlra került magyarság sorsára utal.	

3 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

**10. A feladat az ENSZ felépítésével és működésével kapcsolatos.
Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!**

A) Az ENSZ felépítése

Állapítsa meg, az ENSZ mely intézményére / tisztségére vonatkoznak a táblázatban szereplő leírások! Írja az adott intézmény / tisztség nevét a táblázat megfelelő mezőjébe! (Elemenként 0,5 pont.)

Az intézmény leírása	Intézmény / Tisztség neve
a) A Biztonsági Tanács állandó résztvevője. Felhatalmazását öt évre nyeri. Feladatai leginkább adminisztratív jellegűek.	
b) Az ENSZ legalapvetőbb intézménye. A szervezet összes tagállama részt vesz munkájában.	
c) Feladata az államok közötti jogviták megoldása, illetve az ENSZ-nek és a szakosított szerveknek való tanácsadás.	
d) Ebben az ENSZ intézményben egyes tagoknak több jogköre van a többi taghoz képest.	

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Állapítsa meg, az ENSZ Biztonsági Tanácsának mely tagjára vonatkoznak a következő leírások! Írja az állam nevét a táblázat megfelelő mezőjébe! (Elemenként 0,5 pont.)

Leírás	Állam
e) Részt vett az ENSZ alapító konferenciáján. A Biztonsági Tanács állandó európai tagjaként – relatív gyengesége ellenére – a hidegháború évtizedeiben befolyással bírt a nemzetközi politikában.	
f) Az 1949-ben a polgárháborút megnyerő kormány csak 1971-ben foglalta el az ENSZ Biztonsági Tanácsában az országot megillető helyet.	

B) „42. cikk – Ha a ... [x] ... úgy találja, [...] légi, tengeri és szárazföldi fegyveres erők felhasználásával olyan műveleteket foganatosíthat, amelyeket a nemzetközi béke és biztonság fenntartásához vagy helyreállításához szükségesnek ítél.”

(Az ENSZ alapokmányából)

C) „Az Egyesült Államok, Nagy-Britannia és Spanyolország úgy döntött, hogy nem terjeszti be szavazásra határozattervezetét, hanem a ... [x] ... jóváhagyása nélkül fogják leszerelni Irakot, és a háborút már csak az akadályozhatja meg, ha az iraki elnök gyorsan távozik az országból.” (MTI-hír, 2003. március 18.)

D) „»Fokozni fogjuk erőfeszítéseinket a ... [x] ...-n kívül, különféle partnerekkel, hogy nyomást gyakoroljunk [...], és segítséget nyújtsunk azoknak, akiknek erre szükségük van.« – jelentette ki Susan Rice amerikai nagykövet, miután Moszkva és Peking megvétózta a nyugati határozati tervezetet. [...] »A ... [x] ... teljesen megbukott az idei legfontosabb feladatával« –mondta.” (MTI-hír, 2012. július 19.)

g) Nevezze meg a B), C) és D) betűjelű forrásokban szereplő, „x)” jellel helyettesített intézményt! (1 pont)

.....

h) Fogalmazza meg röviden, miért állnak ellentmondásban az USA és szövetségeseinek a C) és D) betűjelű forrásokban ismertetett döntései az ENSZ alapokmányának a B) betűjelű forrásban szereplő részével! (1 pont)

.....

5 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

11. A feladat a Rákosi-korszakhoz kapcsolódik.

Válaszoljon a kérdésekre a forrás és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

„A gazdasági tervezés kérdéseiben van bizonyos kalandorság, pl. a saját vaskohászat túlzott fejlesztése. Magyarországnak nincs saját vasérc, sem saját koksa. Mindezt külföldről kell behozni. Senki sem számította még ki, hogy mennyibe kerül Magyarországnak 1 tonna nyersvas és acél, Magyarországon olyan nagyolvasztókat építenek, melyekhez az ércet senki sem ígérte meg. 1952-ben 700 000 tonna koksz hiányzott.” *(Bulganyin szovjet vezető, 1953 júniusa)*

a) Milyen ideológiai, politikai céljai lehettek a szövegben kritizált gazdaságpolitikának? Két különböző okot nevezzen meg!

1. ....

2. ....

b) Miért nem volt semmiképpen sem lehetséges az adott gazdasági berendezkedés keretei között – Bulganyin véleményével ellentétben – kiszámolni, mennyibe kerül egy tonna acél?

.....

c) Milyen személyi változást eredményezett a magyar politikai vezetésben a forrásban megjelenő kritika?

.....

4 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

12. A feladat a mai Magyarországon élő nemzetiségekkel kapcsolatos. Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!

34. Mely nemzetiséghez tartozónak érzi magát?

magyar.....	☒	1	örmény.....	☒	8	arab.....	☒	15
bolgár.....	☒	2	román.....	☒	9	kínai.....	☒	16
cigány (roma).....	☒	3	ruszin.....	☒	10	orosz.....	☒	17
görög.....	☒	4	szerb.....	☒	11	vietnami ...	☒	18
horvát.....	☒	5	szlovák.....	☒	12			
lengyel.....	☒	6	szlovén.....	☒	13			
német.....	☒	7	ukrán.....	☒	14			

egyéb, mégpedig: .....

nem kíván válaszolni 999

35. Az előző kérdésnél megjelöltön kívül tartozik-e másik nemzetiséghez is?

nem tartozik más nemzetiséghez 0

magyar.....	☒	1	örmény.....	☒	8	arab.....	☒	15
bolgár.....	☒	2	román.....	☒	9	kínai.....	☒	16
cigány (roma).....	☒	3	ruszin.....	☒	10	orosz.....	☒	17
görög.....	☒	4	szerb.....	☒	11	vietnami ...	☒	18
horvát.....	☒	5	szlovák.....	☒	12			
lengyel.....	☒	6	szlovén.....	☒	13			
német.....	☒	7	ukrán.....	☒	14			

egyéb, mégpedig: .....

nem kíván válaszolni 999

36. Mi az Ön anyanyelve? (Legfeljebb két válasz adható!)

magyar.....	☒	1	örmény.....	☒	8	arab.....	☒	15
bolgár.....	☒	2	román.....	☒	9	kínai.....	☒	16
cigány (romani, beás) ...	☒	3	ruszin.....	☒	10	orosz.....	☒	17
görög.....	☒	4	szerb.....	☒	11	vietnami ...	☒	18
horvát.....	☒	5	szlovák.....	☒	12			
lengyel.....	☒	6	szlovén.....	☒	13			
német.....	☒	7	ukrán.....	☒	14			

egyéb, mégpedig: .....

nem kíván válaszolni 999

*Részletek
a Központi
Statisztikai Hivatal
népszámlálási
kérdőívéből*

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Döntse el a forrás és ismeretei segítségével, hogy igazak vagy hamisak-e a népszámlálásra vonatkozó állítások! Tegyen X jelet a táblázat megfelelő oszlopába! (Elemenként 0,5 pont.)

Állítás	Igaz	Hamis
a) A valamely nemzetiséghez való tartozás kinyilvánítása népszámlálás esetén állampolgári kötelesség.		
b) A népszámlálás során kettős etnikai kötődésről is lehet nyilatkozni.		
c) A kérdőív kizárólag a Magyarországon nemzetiségként elismert csoportokat sorolja fel válaszlehetőségként.		
d) Aki valamely nemzetiséghez tartozónak vallja magát, az köteles az adott nemzetiség nyelvét anyanyelvként megjelölni.		

Állapítsa meg, melyik nemzetiségre vonatkoznak a következő, 2011-es népszámlálási adatok alapján tett megállapítások! (1 pont)

e) „A népszámlálás adatai szerint a kisebbségek közül egy adott megye össz-népességében a legmagasabb arányt [ők] képezik Borsod-Abaúj-Zemplénben, (8,51%). [...] Az időskorúak már korábban is példátlanul alacsony aránya tovább csökkent (4,7%-ról 4,6%-ra) a rossz egészségügyi állapotok okozta alacsony átlagéletkor miatt.”
(Tóth Ágnes és Vékás János kisebbségkutatók, 2011)

A nemzetiség megnevezése: .....

3 pont	
--------	--

A feladatlapon szereplő források (szöveg, kép, táblázat, grafikon) lelőhelyei:

1. feladat: e.wikipedia.org

2. feladat: www.medievalists.net, en.wikipedia.org

6. feladat: mozaweb.hu

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

		pontszám	
		maximális	elért
I. Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok	1. Ókori Hellász	4	
	2. Oszmán Birodalom	4	
	3. Nagy Lajos	4	
	4. Francia abszolutizmus	4	
	5. Bethlen Gábor	4	
	6. Német egység	4	
	7. Jobbágykérdés	7	
	8. Fasiszta Olaszország	4	
	9. Horthy-korszak gazdasága	3	
	10. ENSZ	5	
	11. Rákosi-korszak	4	
	12. Nemzetiségek a mai Magyarországon	3	
	Összesen	50	
I. Elért pontszám egész számra kerekítve			

_____ dátum

_____ javító tanár

	pontszáma egész számra kerekítve	
	elért	programba beírt
I. Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok		

_____ dátum

_____ dátum

_____ javító tanár

_____ jegyző

Megjegyzések:

1. Ha a vizsgázó a II. írásbeli összetevő megoldását elkezdte, akkor ez a táblázat és az aláírási rész üresen marad!
2. Ha a vizsga az I. összetevő teljesítése közben megszakad, illetve nem folytatódik a II. összetevővel, akkor ez a táblázat és az aláírási rész kitöltendő!

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2017. október 18.

TÖRTÉNELEM

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2017. október 18. 8:00

II.

Időtartam: 140 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Fontos tudnivalók

Válaszaiban **a lényeg** megfogalmazására törekedjen, **ne lépje túl a rendelkezésre álló kipontozott helyet!**

Kérjük, **kék színű** tollat használjon!

A feladatok megoldásához tartsa szem előtt az alábbi javaslatokat!

- Olvassa el figyelmesen a feladatokat!
- Kövesse figyelmesen a feladatlap utasításait!
- Tanulmányozza a feladatokhoz kapcsolódó forrásokat (kép, ábra, szöveg, térkép)!
- Válaszait gondos mérlegelés után, lehetőleg javítás nélkül írja le!
- A feladatok megoldásához használhatja a megengedett segédeszközöket: a középiskolai történelmi atlasz térképeit és a helyesírási szótárt.

Javaslatok a szöveges, kifejtendő feladatok kidolgozásához:

1. Helyezze el időben és térben a feladatban megjelölt problémát!
2. Használja fel a feladat megértéséhez a forrásokat, illetve a középiskolai történelmi atlaszt!
3. Gyűjtse össze azokat az általános fogalmakat (pl. fejlődés, változás, termelés), illetve az adott korszakhoz kapcsolódó fogalmakat (pl. várjobbágy, céh, személyi kultusz), melyekkel az adott probléma bemutatható!
4. Építse be fogalmazásába a forrásokból megszerzhető információkat, következtetéseket!
5. Tárja fel a probléma előzményeit, okait, következményeit!
6. Építse be mondanivalójába önálló ismereteit, nézőpontját, véleményét!
7. Ha szükséges, készítsen vázlatot, illetve pizkozatot!
8. Ügyeljen arra, hogy mondatai világosak legyenek!
9. Szerkessze meg szövegét, és figyeljen a helyesíráásra is!

Tájékoztatásul:

Az esszé javításának szempontjai:

- a feladat megértése,
- megfelelés a tartalmi követelményeknek,
- a válasz megszerkesztettsége, logikussága, nyelvhelyessége és helyesírása.

Eredményes munkát kívánunk!

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Olvassa el figyelmesen!

A következő feladatok közül összesen **hármat** kell kidolgoznia.

Az alábbi szabályok alapján kell választania:

Kidolgozandó:

- egy** az egyetemes történelemre vonatkozó **rövid** feladat,
- egy** a magyar történelemre vonatkozó **hosszú** feladat,
- egy** komplex feladat.

A rövid egyetemes és a hosszú magyar feladat **más korszakra** – az egyik az 1849-ig tartó, a másik az 1849 utáni korszakra – vonatkozzon! *(A táblázatban a korszakokat kettős vonal választja el.)*

Tanulmányozza figyelmesen a feladatokat!

	Korszak	Sorszám	Feladat	A feladat típusa
Egyetemes történelem	1849-ig	13.	Nemesfém beáramlása Európába	rövid
	1849 után	14.	Amerikai–vietnámi háború	rövid
Magyar történelem	1849-ig	15.	Rákóczi-szabadságharc	hosszú
	1849 után	16.	Budapest világvárossá válása	hosszú
Komplex	—	17.	Magyarország külpolitikája	korszakokon átívelő
	—	18.	A kereszténység és az iszlám fő tanai	összehasonlító

A feladatok tanulmányozása után **karikázza be a választott feladatok sorszámát!**

A következő táblázatban feltüntettük a négy választási lehetőséget. **Jelölje X-szel a választását a megfelelő sorban! Csak az egyik lehetőséget jelölje!**

A választott feladatok sorszáma	Választásának jelölése X jellel
13., 16. és 17.	
13., 16. és 18.	
14., 15. és 17.	
14., 15. és 18.	

A feladatok közül **csak a választott hármat dolgozza ki!** Válaszait az azonos típusú feladatokat követő pontozott vonalakra írja!

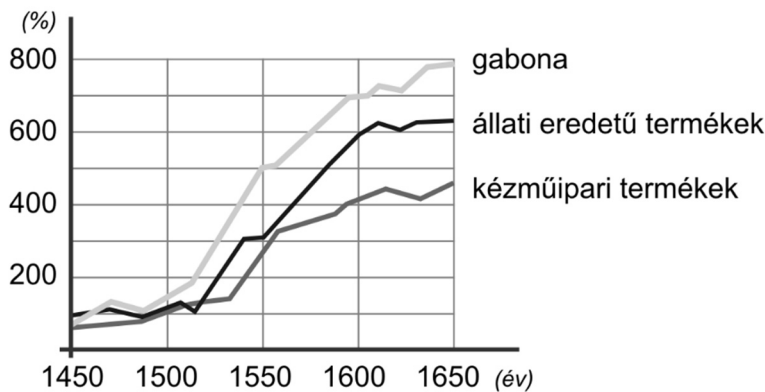
A válaszok elkészítése során **fogalmazvány** (piszkozat) készíthető.

A feladatok után az értékelési szempontok szerepelnek, az elért pontszámokat a javító tanár állapítja meg.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

13. A feladat a világgazdaság kialakulásával kapcsolatos. (rövid)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével, milyen változásokat idézett elő a nemesfém beáramlása a XVI. századi európai gazdaságban! Válaszában térjen ki az európai munkamegosztás alakulására is!

Mezőgazdasági és ipari termékek árának változásai Európában

„A lengyel királyságnak és az említett Danzig [Gdansk, lengyel város] városának egész gazdagsága és jövedelme abból származik, hogy a hollandok minden évben egyszer vagy kétszer két-háromszáz hajóval eljönnek Danzigba, s két hét leforgása alatt felvásárolják és elszállítják az összes gabonát, amit az említett városban találnak. Az elmúlt huszonöt évben Lengyel- és Poroszország nagy földesurai mind fölfedezték, hogy összes gabonájukat leküldhetik a folyókon Danzigba, s ott értékesíthetik.” *(Egy császári küldött jelentése Németalföld kormányzójának, 1546)*

14. A feladat a hidegháborús konfliktusokkal kapcsolatos. (rövid)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével az amerikai–vietnámi háborút és következményeit!

„Ezek az emberek, akik azt mondják, hogy ki kell vonulnunk Vietnámból, azok nagyon tévednek, mivel ha kivonulunk, akkor a kommunisták fogják uralni Vietnámot. Rövid időn belül pedig Thaiföld, Kambodzsa, Laosz, Malajzia is erre a sorsra jutna. Egész Délkelet-Ázsia kommunista és így kínai befolyás alá kerülne.” *(J. F. Kennedy, 1963)*

„Páncézatunk leggyengébb pontja az amerikai közvélemény. Saját nemzetünk nem fogja bírni a súlyos veszteségeket és ez a kormányzat bukását hozhatja magával.” *(L. B. Johnson amerikai elnök, 1965)*

A választott rövid, az egyetemes történelemre vonatkozó feladat sorszáma: .....

A feladat kidolgozása:

.....

.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Szempontok		Elérhető	Elért
		pont	
Feladatmegértés		2	
Tájékozódás térben és időben	T	2	
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1	2	
	K2	2	
Ismeretszerzés, a források használata	F1	3	
	F2	3	
Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és problémaközpontú gondolkodás	E1	3	
	E2	3	
Összpontszám		20	
		Osztószám 2	
Vizsgapont		10	

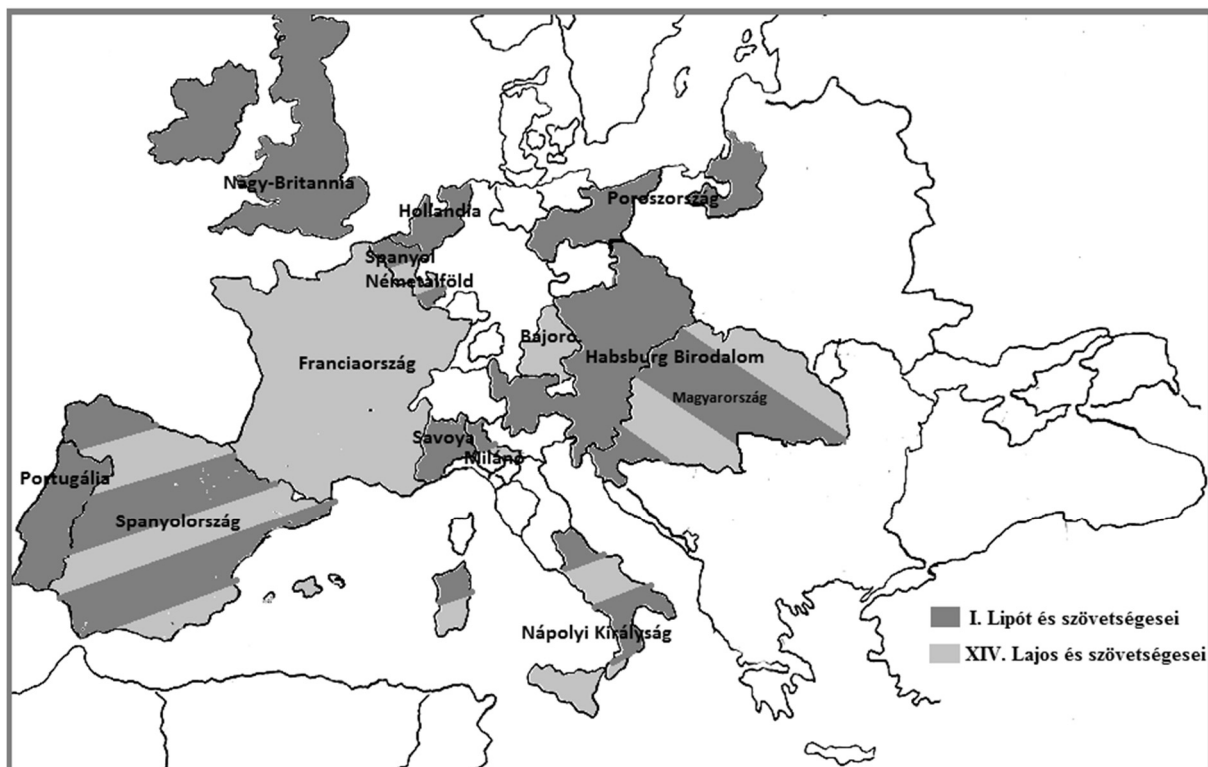
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

15. A feladat a Rákóczi-szabadságharchoz kapcsolódik. (hosszú)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével a Rákóczi-szabadságharc katonai vereségét befolyásoló tényezőket! Ismertesse a szatmári békeszerződés tartalmát, összevetve a szabadságharc eredeti céljaival! Értékelje a békeszerződést! A Rákóczi-szabadságharc eseménytörténetét ne írja le!

„Mivel mi sem avégre fogtunk fegyvert, hogy a földes urak jussát s szabadságát bontogassuk, sőt valamint mások, úgy a földes urak jussát is helyre állítsuk, melly okra nízve, hogy [a jobbágyokat] tellyességgel urok szolgálattya alul fel szabadítsuk, mind a Nemes Ország törvényének, mind pedig a földes urak jussának ellenére vagyon.” (Rákóczi válasza kérvényező jobbágy-katonáinak, 1704)

„Megírt módon, illetén állapotokra lévén Országunknak jutása, e mostani hadakozásunknak továbbvaló folytatásához, régi szabadságaink helyre hozása kedvéért, feles költség kívántatván [...] mindnyájan egyen-egyen, senkit ki nem vévén, két millió pénzbeli segítség adást rendeltünk közöttünk, Országunkban kiszedetni.” (Az ónodi országgyűlés határozata, 1707)

A szembenálló felek a spanyol örökösödési háborúban

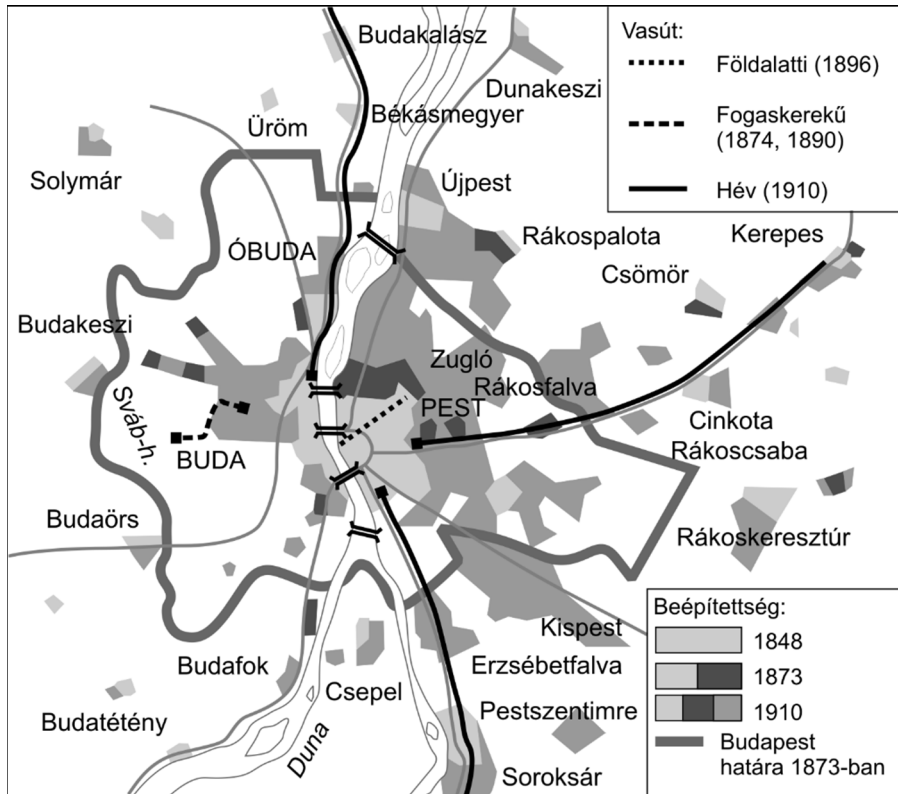
„Először. Minthogy a Lengyel Köztársaság rendjeinek kérelmére Erdélyország fenséges fejedelme a cár ő felségének megígérte, hogy Lengyelország koronáját, ha a köztársaság őt szabad szavazatokkal királynak választaná, a jelen szerződés erejénél fogva elfogadja, ennél fogva viszont a cár ő felsége [...] Lengyelország trónján őt királyi méltóságában [...] megtartani ígéri. [...]

Kilencedszer. A felséges cár kegyesen megígéri, hogy a felséges császárt Magyar- és Erdélyország szabadságának visszaadására bírja s erre nézve minden lehetőt elkövet.” (Rákóczi és Péter cár szerződése, 1707)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

16. A feladat Magyarország dualizmus kori történetével kapcsolatos. (hosszú)
Mutassa be a források és ismeretei segítségével Budapest világvárossá válásának fő összetevőit!

Magyarország és Budapest lakossága (1869–1910)		
	1869	1910
Magyarország	13 660 000	18 260 000
Budapest	269 000	880 000

Budapest fejlődése

„A törvényhozás a honalapítás ezredik évfordulójának maradandó emlékekkel való megörökítése céljából elhatározza, hogy [...] Budapesten a Városligetnek az Andrássy út és a tó közötti részében honalapító Árpádot és a nemzet egész történelmi múltját megörökítő emlékművet állít. [...] országos Szépművészeti Múzeumot létesít, s annak gyűjteményei befogadására Budapesten alkalmas helyen megfelelő épületet emel.” (1896. évi 8. törvénycikk)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Korabeli plakát

A választott hosszú, a magyar történelemre vonatkozó feladat sorszám: .....

A feladat kidolgozása:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

---

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Szempontok		Elér- hető	Elért
		pont	
Feladatmegértés		2	
Tájékozódás térben és időben	T1	2	
	T2	2	
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1	2	
	K2	2	
	K3	2	
Ismeretszerzés, a források használata	F1	3	
	F2	3	
	F3	3	
	F4	3	
Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és problémaközpontú gondolkodás	E1	3	
	E2	3	
	E3	3	
	E4	3	
Összpontszám		36	
		Osztószám 2	
Vizsgapont		18	

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

17. A feladat a magyar külpolitikai törekvésekkel kapcsolatos. (komplex – korszakokon átívelő)

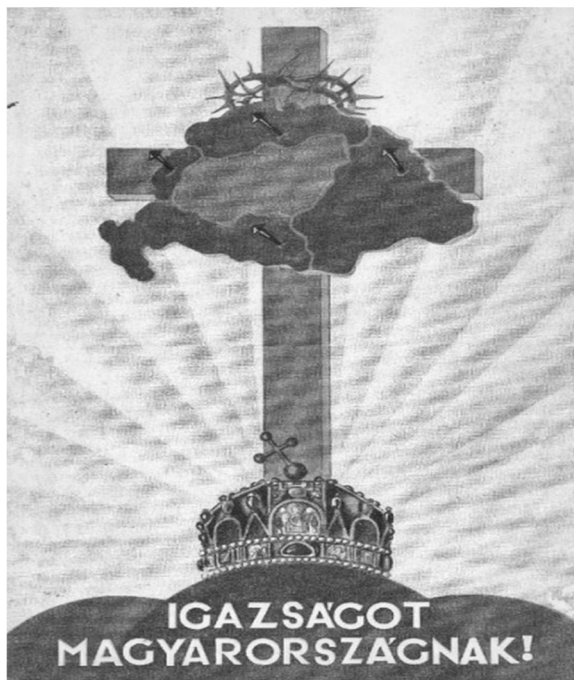
Mutassa be a források és ismeretei segítségével a történelmi Magyarország területi egységének megőrzésére, majd visszaállítására vonatkozó magyar külpolitikai törekvéseket 1918–1939 között! Válaszában a következő szempontokra térjen ki:

- Magyarország az első világháború végén és a Károlyi-kormány külpolitikája,
- Tanácsköztársaság külpolitikája és harcai,
- a trianoni béke és revíziós politika jellemzői az 1920-as években,
- a revíziós politika változása és eredményei az 1930-as években!

Használja a középiskolai történelmi atlaszt!

„Külpolitikámat a wilsoni elvekre alapítom. Nekünk egy elvünk van: Wilson, Wilson és harmadszor is Wilson. [...] Amerikára az a feladat vár, hogy átgyúrja egész Európát, kiirtsa belőle a reváns gondolatát, és olyan békét teremtsen, mely nem hagyja egyetlen nép lelkében sem a keserűség fullánkját.” (Károlyi Mihály, 1918)

„A szövetséges és társult kormányok rövidesen a párizsi békekonferencia elé kívánják idézni a magyar kormány képviselőit, hogy megismerjék Magyarország igazságos határaival kapcsolatos nézeteiket. A magyarok pedig éppen most intéznek éles támadásokat a cseh-szlovákok ellen és lerohanják Szlovákiát. Ugyanakkor a szövetséges és társult hatalmak már kinyilvánították szilárd elhatározásukat, hogy minden értelmetlen ellenségeskedésnek véget vetnek, amikor két alkalommal is megállították a fegyverszünetben megállapított határt, majd a semleges övezet határát átlépő román csapatokat, illetve megakadályozták további előrenyomulásukat Budapest irányában – továbbá amikor a déli magyar fronton megállították a szerb és francia hadsereget. Ilyen körülmények közt a leghatározottabban felszólítjuk a budapesti kormányt, haladéktalanul vessen véget a cseh-szlovákok elleni támadásoknak.” (A párizsi békekonferencia távirata, az ún. Clemenceau-jegyzék, 1919. június 7.)

Revíziós plakát az 1920-as évekből

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

„1. § Felhatalmaztatik a minisztérium, hogy honvédelmi, illetőleg légvédelmi célokra, utak és hidak építésére, az államvasutak és a hajózás, valamint a posta, távirda és távbeszélő felszerelésének és berendezésének fejlesztésére, a telepítés és házhelyszerzés előmozdítására, a mezőgazdasági termelés és értékesítés támogatására,[...] a falu egészségügyi és szociális helyzetének emelése céljából az egészségügyi szervezet kiépítésére, egészséges ivóvízzel való ellátásra, bányászati és nyersanyagkutatásra, valamint a nyersanyagok felhasználásának előmozdítására és más közmunkákra, [...] az állami költségvetésekben megállapított összegeken felül, összesen mintegy Egyezer millió pengőt fordítson.” (Részlet a győri programról szóló 1938. évi XX. törvénycikkből)

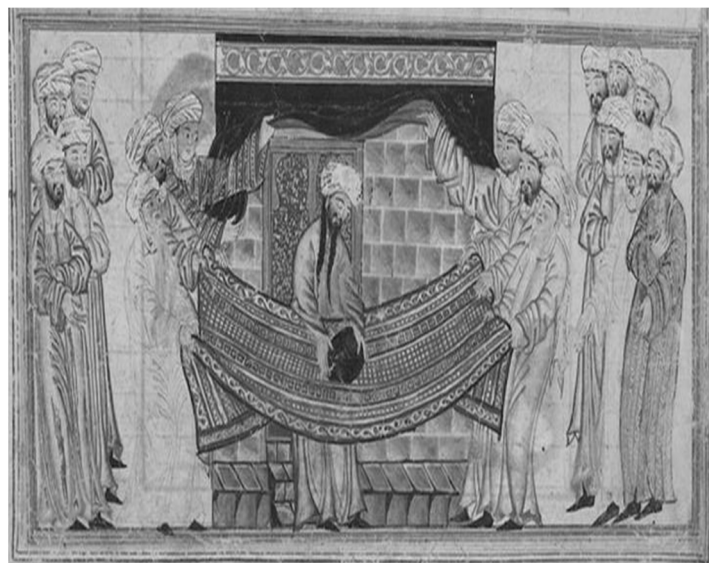
A területi revízió lépései 1938–1939			
Terület neve	Terület mérete (km ²)	Összlakosság (fő)	Magyarok száma (fő) és aránya
Felvidék déli része	11 927	1 058 000	915 000 (86,5%)
Kárpátalja	12 061	600 000	40 000 (6,7%)

18. A feladat a kereszténységgel és az iszlámmal kapcsolatos. (komplex – összehasonlító) Vesse össze a források és ismeretei segítségével a keresztény és az iszlám vallás fő tanait, és a két vallás társadalmi tanításait is! Válaszát a következő szempontok alapján fejtsse ki:

- a vallások kialakulása,
- alapítóik szerepe,
- a vallások alapvető tanítása, parancsai,
- a vallások szent könyvei,
- társadalmi tanításuk!

Használja a középiskolai történelmi atlaszt!

„Az volt a szokás a pogányok között, hogy december huszonötödikén megünnepelték a Nap születésének napját, ahol a vígalom jeléül fényeket gyűjtöttek. Ezeken az ünnepségeken és multságokon a keresztények is részt vettek. Minekutána az egyházatyák felismerték a keresztények hajlandóságát eme ünnepség iránt, tanácsot tartottak, és úgy határoztak, hogy az igazi Születést ünnepeljék azon a napon.” (Jákob Bar-Szalibi szír püspök)

Mohamed a Kába közel
(XIV. századi perzsa ábrázolás)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

„Hogy próbára tegye, az egyik törvénytudó kérdéssel fordult hozzá: »Mester, melyik a főparancs a törvényben?« Jézus ezt felelte: »Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből. Ez a legnagyobb, az első parancs.

A második hasonló hozzá: Szeresd felebarátodat, mint saját magadat. Ezen a két parancson alapszik az egész törvény és a próféták.«” (Máté evangéliuma)

„Mondd: »Hiszünk Allahban, és abban, ami kinyilatkoztatás gyanánt lejött hozzánk, és leküldetett Ábrahámhoz, Ismáelhez, Izsákhhoz, Jákobhoz és Izrael törzseihez, és abban, amit Mózes, Jézus és a próféták kaptak az Uruktól. Nem teszünk különbséget egyikük javára sem közülük.«” (Korán)

Schongauer: Jézus megkeresztelése
(XVI. századi metszet részlete)
(A kép bal oldalán Keresztelő János, jobb oldalon Jézus, Jézus felett a galamb a Szentlelket, a galamb feletti alak az Atyát ábrázolja.)

„Allah – rajta kívül nincsen más isten – az élő, a magában létező. Ő a magasztos és hatalmas. Mohamed Allah küldötte és a próféták pecsétje. [...]

Isza [Jézus] a messiás, Marjam [Mária] fia, Allahnak követe, és ne mondjátok, hogy hárman vannak. Rátok nézve jobb, ha ettől tartózkodtok. Allah csak egyedül, egymaga van.” (Korán)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Korszakokon átívelő komplex feladat			
Szempontok		Elérhető	Elért
		pont	
Feladatmegértés		2	
Tájékozódás térben és időben	T1	2	
	T2	2	
	T3	2	
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1	2	
	K2	2	
	K3	2	
Ismeretszerzés, a források használata	F1	3	
	F2	3	
	F3	3	
	F4	3	
	F5	3	
Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és probléma-központú gondolkodás	E1	3	
	E2	3	
	E3	3	
	E4	3	
	E5	3	
Összpontszám		44	
		Osztószám 2	
Vizsgapont		22	

Összehasonlító komplex feladat			
Szempontok		Elérhető	Elért
		pont	
Feladatmegértés		2	
Tájékozódás térben és időben	T1	2	
	T2	2	
	T3	2	
	T4	2	
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1	2	
	K2	2	
	K3	2	
Ismeretszerzés, a források használata	F1	4	
	F2	4	
	F3	4	
Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és probléma-központú gondolkodás	E1	4	
	E2	4	
	E3	4	
	E4	4	
Összpontszám		44	
		Osztószám 2	
Vizsgapont		22	

A feladatlapon szereplő források (szöveg, kép, táblázat, grafikon) lelőhelyei:
16. feladat: <http://www.slideserve.com>, <http://artificium-artis.blogspot.hu>

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

		pontszám	
		maximális	elért
I. Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok	Összesen	50	
	I. Elért pontszám egész számra kerekítve		
II. Szöveges (kifejtendő) feladatok	13. Nemesfém beáramlása Európába	10	
	14. Amerikai–vietnámi háború	10	
	15. Rákóczi-szabadságharc	18	
	16. Budapest világvárossá válása	18	
	17. Magyarország külpolitikája	22	
	18. A kereszténység és az iszlám fő tanai	22	
	Összesen	50	
II. Elért pontszám egész számra kerekítve			
I. + II. Az írásbeli vizsgarész pontszáma		100	

_____

dátum

_____

javító tanár

	pontszáma egész számra kerekítve	
	elért	programba beírt
I. Egyszerű, rövid feladatok		
II. Szöveges kifejtendő feladatok		

_____

dátum

_____

dátum

_____

javító tanár

_____

jegyző